

Auritha Schultink-Vrede:

‘Ik ben burger in dienst van Defensie’

Of ze nu een soldaat of kolonel in de stoel krijgt: in de stoel van mondhygiënist Auritha Schultink-Vrede is elke rang gelijk. Ze werkt inmiddels veertien jaar bij Defensie en voelt zich er goed op haar plek. “Ik begrijp het als de mondgezondheid van een militair is verslechterd nadat hij uitgezonden is geweest.”

Tekst **Sacha Eikenboom** Beeld **Suzanne Blanchard**

Na haar opleiding tot mondhygiënist zag Auritha Schultink-Vrede een vacature bij de Koninklijke Marine in Amsterdam en ze solliciteerde meteen. “Ik wilde graag iets anders dan een ‘gewone’ praktijksetting en al tijdens de sollicitatie werd duidelijk dat ik bij Defensie in een andere wereld zou stappen. Om het terrein te mogen betreden, moest ik me melden bij de militairen aan de poort. Vervolgens had ik het sollicitatiegesprek met de baas van de tandheelkundige dienst: de kapitein-ter-zee-tandarts, de parodontoloog (kapitein-luitenant-ter-zee) en iemand van de afdeling P&O, alle drie deftig gekleed in marineblauwe uniformen. Dat vond ik toen best indrukwekkend. Het gesprek verliep voorspoedig, waarna ik met succes een veiligheidsonderzoek doorliep en aangenomen werd.”

Legerplaats Stroe

Nadat zij van de marine overstapte naar de Koninklijke Landmacht werkte Auritha tot eind 2019 op de kazerne in Amersfoort. Daarna ‘verhuisde’ ze naar legerplaats Stroe, nabij Barneveld, waar een nieuw militair gezondheidscentrum voor de behandeling van vooral landmachtmilitairen werd opgezet. De tandheelkundige dienst beschikt hier over acht be-

handelkamers. Zes tandartsen en negen tandarts- en preventieassistenten werken er samen met twee mondhygiënisten en een parodontoloog/implantoloog. De patiënten zijn allen militair, variëren in leeftijd van 18 tot 57 jaar en het gros daarvan is man.

“De militairen ondergaan de reguliere gebitscontroles bij de tandarts van hun eigen legeronderdeel. Voor parodontale behandelingen of implantologie worden ze naar onze verwijspraktijk doorgestuurd. Toen ik net in dienst trad, probeerde ik alle militaire rangen zo goed mogelijk te onderscheiden en patiënten met hun rang aan te spreken. Dat doe ik al lang niet meer. Ik ben beleefd, zeg altijd ‘u’ en dan is iedereen voor mij gelijk. Het gaat hier om de mond.”

‘Dental fit’

Nadat ze jarenlang drie dagen per week werkte, is Auritha nu twee dagen per week in de praktijk aan de slag. “Ik werk met leuke collega’s en ja, het is druk. Maar we mogen voldoende tijd reserveren om patiënten zo goed mogelijk te behandelen. Zo plan ik voor de eerste initiële behandeling 75 minuten, daarna besluit ik hoeveel tijd ik nodig heb voor de vervolghandelingen. Dat is meestal 60 minuten en voor de nazorg plan ik 45 minuten. Over het algemeen zien we patiënten met parodon-

titis, ongeveer 15-20% van de patiënten wordt verwezen voor een implantaat.

Omdat militairen goed verzekerd zijn, hoef ik me niet bezig te houden met de vraag of een behandeling vergoed wordt. Ik krijg ook de ruimte om mijn werk goed te doen. Daarnaast hebben we een ruime keuze uit instrumentarium en behandelmaterialen, ook dat werkt reuze prettig. Voor militairen die uitgezonden worden, geldt dat ze 'dental fit' moeten zijn. Dus als ze uitzendingsgereed willen zijn, moeten ze - indien nodig - door de mondhygiënist behandeld zijn. Een fijne stok achter de deur."

Roken door stress

Vergt het behandelen van militairen specifieke competenties, is hun mondgezondheid anders? "Nee, dat zou ik niet willen zeggen. Maar het komt wel voor dat uitgezonden militairen bij terugkomst melden dat ze weer gestart zijn met roken. Ik begrijp dat wel, als uitgezonden militair kun je in zeer stressvolle situaties terecht komen. Ik snap het ook dat militairen niet met een elektrische tandenborstel poetsen, om slapende maten niet tijdens hun nachtrust te storen. Wie ben ik om dat gedrag te bekritisieren? Daar ben ik wel wat milder in geworden. Ik leg natuurlijk wel nadrukkelijk uit dat botafbraak geen rekening houdt met zulke oorzaken die kunnen leiden tot een verminderde mondgezondheid. Ik ben mild, maar wel duidelijk."

'Iedereen is hier voor mij gelijk. Het gaat om de mond'

Geen militaire training

In tegenstelling tot de tandartsen en parodontoloog - die een officiersopleiding gevolgd hebben - zijn Auritha en haar collega-mondhygiënist als burger in loondienst van het ministerie van Defensie.. Voor tandartsassistenten geldt dat er zowel burger- als militaire assistenten zijn. "Dat heeft te maken met het feit dat tandartsen en assistenten uitgezonden kunnen worden voor het ter plekke verlenen van acute tandheelkundige zorg. Mondhygiënist worden niet uitgezonden. Daarom hoeven wij dus ook geen militaire training te volgen. We kunnen ons echter wel aanmelden om één keer per jaar gedurende drie weken te werken op de Nederlandse marinebasis op Curaçao. Ook leuk is het feit dat we, als ons rooster dat toelaat, in werktijd op de kazerne mogen sporten. Zeker als een laatste patiënt niet komt opdagen, is dat een mooie optie om de werkdag te besluiten. Ja, ik heb het erg naar mijn zin in mijn werk bij Defensie!"

Meelopen met Auritha ...

De werkweek van Auritha bestaat uit twee werkdagen. Daarnaast volgt zij een post-hbo-opleiding in Amsterdam. Zes willekeurige momenten geven een indruk van haar 'werkweek'.

Donderdag 8.15 uur, Stroe:
Vijftien sigaretten per dag

“Nadat ik alles heb klaargezet en de patiëntenkaart heb doorgelezen, haal ik de eerste patiënt van de dag binnen. Dit is zijn eerste bezoek aan de praktijk nadat hij van een uitzending is teruggekomen, vanaf nu blijft hij voorlopig in Nederland. De man vertelt dat hij tijdens zijn verblijf op de basis in het buitenland weer is gaan roken, vijftien sigaretten per dag is geen uitzondering. Hij poetst elektrisch, maar reinigt niet meer interdentaal. Ik geef uitgebreide voorlichting over de relatie tussen roken, leefstijl en tandvleesproblemen en vraag de patiënt of het hem zou lukken om het roken af te bouwen. Ik begin met de nazorg, reinig het eerste en vierde kwadrant. Voor het reinigen van de twee andere kwadranten maken we een vervolgfafspraak op korte termijn.”

Donderdag 10.15 uur, Stroe:
Aanmelden voor Curaçao

“Even tijd om de mail door te nemen. Daartussen zit de aankondiging dat ik me kan inschrijven voor uitzending naar Curaçao. Een aantal jaren geleden zijn de tandheelkundige diensten van marine, landmacht en luchtmacht samengevoegd tot één Defensie Tandheelkundige Dienst. Vanuit deze dienst worden drie keer per jaar mondhygiënisten uitgezonden naar Curaçao om op de marinebasis militairen met parodontale problemen te behandelen. Je verblijft er dan drie weken. Ik wil er graag een keer in februari naartoe, ga me daar beslist voor inschrijven. Nu snel verder met mijn werk

hier: er staat nu nog één initiële behandeling op het programma, aan de slag dus.”

Donderdag 14.00 uur, Utrecht:
Werkoverleg in het Centraal Militair Hospitaal

“Na de lunch ben ik met de auto vertrokken naar het Centraal Militair Hospitaal in Utrecht, voor een werkoverleg met collega's. Bij de Defensie Tandheelkundige Dienst werken zeven mondhygiënisten en drie parodontologen/implantologen. We bespreken veel in een groepsapp, maar face-to-

*Auritha
Schultink-Vrede*

faceoverleg is wel zo prettig. We bespreken nu vooral patiënten, daarnaast delen twee collega's hun ervaringen over hun deelname aan de pilot met de QuickSleeper. Deze cursus wordt ook voor ons uitgerold, ik ben benieuwd. Ook EuroPerio in Denemarken komt nog aan de orde, een uitje voor ons team."

Vrijdag 9.30 uur, Stroe:
Dienstwapen

"De eerste patiënt van de dag staat voor nazorg op het programma. Als hij in de stoel plaatsneemt, zie ik dat hij zijn dienstwapen nog draagt. Dat wil ik absoluut niet! Op mijn verzoek doet hij het af en legt hij het elders in de behandelkamer neer. Nu kan ik met een gerust hart aan de slag."

Vrijdag 14.00 uur, Stroe:
Vrouwelijke patiënt van de luchtmacht

"Mijn volgende patiënt is een luchtmachter. Zij heeft een drukke, stressvolle baan en rookt gemiddeld vijf tot zeven sigaretten per dag. Zij heeft een goede mondhygiëne maar ook bij haar benadruk ik

vriendelijk dat niet alleen de mond schoon dient te zijn: plaquebeheersing alleen is niet genoeg, roken en stress beïnvloeden het parodontium negatief. Ik wijs haar op de mogelijkheid om hulp te krijgen bij het stoppen met roken, mocht ze dat willen. Aangezien roken verslavend is, is de praktijkondersteuner op ons gezondheidscentrum een waardevolle aanvulling in dit traject."

Zaterdag 9.20 uur, Amsterdam:
Enthousiasme bij ACTA

"Naast mijn werk volg ik de hbo-opleiding Parodontologie voor mondhygiënist bij ACTA. Het is een pittige opleiding, maar ik doe 'm met veel plezier. Prof. dr. Dagmar Else Slot is één van de bevoegde professionals die les geven, ook vandaag maakt ze de aanwezigen weer enthousiast voor literatuuronderzoek. Deze boeiende themadagen worden afgewisseld met het behandelen van patiënten bij ACTA. De opzet van de opleiding vind ik zeer prettig. Ik werk al zo lang in de praktijk, ben wel benieuwd of en hoe mijn werk voor verbetering vatbaar is en heb daarvoor bij de start persoonlijke leerdoelen geformuleerd. Het einddoel van de opleiding is de presentatie van een casus in november. Ik kijk er nu al naar uit." ■